

Moreel beraad en veiligheid: is er een connectie?

Swanny Kremer

Wie is Swanny Kremer?

- **MW en filosoof / ethicus**
- **Phd-student VUmc & Rug**
- **Implementatie en effecten van moreel beraad**
- **Deelstudies, onderdeel groter geheel**

Programma

- **Introductie**
- **Kwaliteit argumentatie**
- **Pilot studie**
- **Codeer schema**
- **Resultaten**
- **Morele sensitiviteit**
- **Methode**
- **Resultaten**
- **Discussie**

Introductie

- **Moreel beraad**
- **Gestructureerde dialoog**
- **Echte casus**
- **Morele vraag / dilemma**
- **Getrainde facilitator**
- **Ethiek vd werkvloer**

Introductie

- **Veiligheid & Moreel beraad**
- **Betere afwegingen: veiliger?**
- **Grotere morele sensitiviteit: veiliger?**

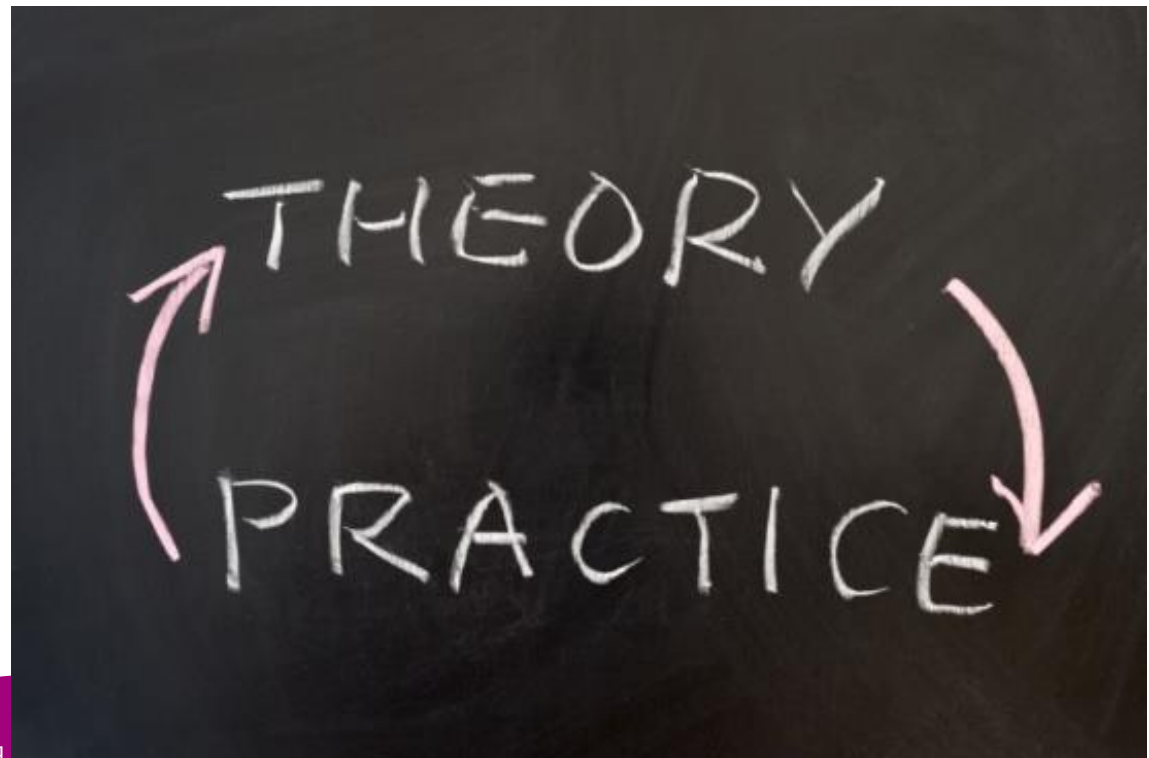
Introduction

- **Weinig bekend over effecten moreel beraad**
- **Moeilijk te onderzoeken**
- **Eerste stappen**

Objectives

- **Codeerschema**
- **Focus op de eerste resultaten**

Methodologie: literatuur

- **Wat is goede argumentatie?**

Methodologie: literatuur

- Doel moreel beraad
- Niet per se consensus
- Maar een manier van moreel redeneren leren

Methodologie: codeer schema

- **Wanneer een 'goed'moreel beraad?**
- **Dilemma moet duidelijk zijn**
- **Variatie in bijdragen**
- **Variatie in (morele) argumenten**
- **Variatie in perspectieven**
- **Reageren participanten inhoudelijk op elkaar?**
- **Wordt er voldoende stilgestaan bij het maken van een afweging? etc**

Methodologie: coding scheme

- **Ten eerste: professionele teams**
- **(geen studenten etc.)**

Codeer schema

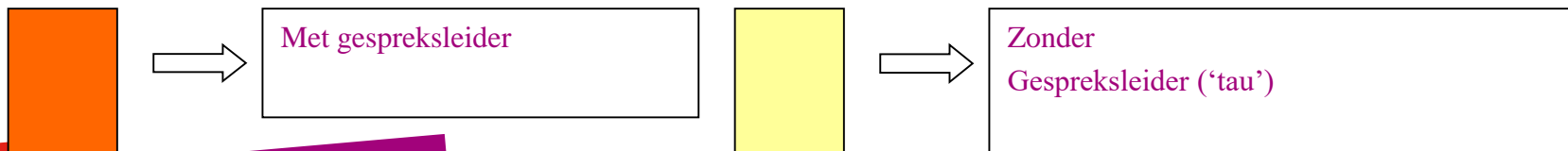
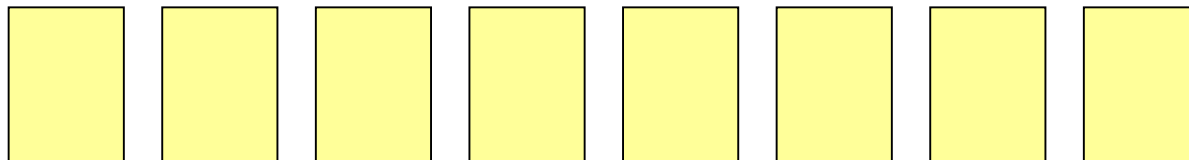
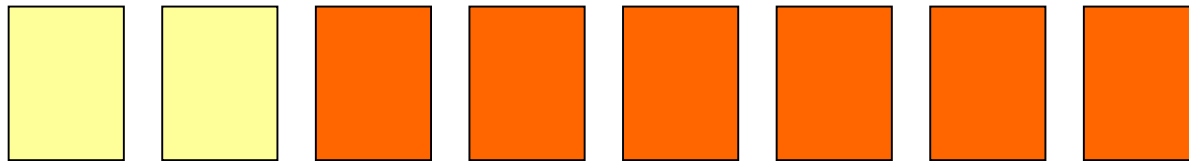
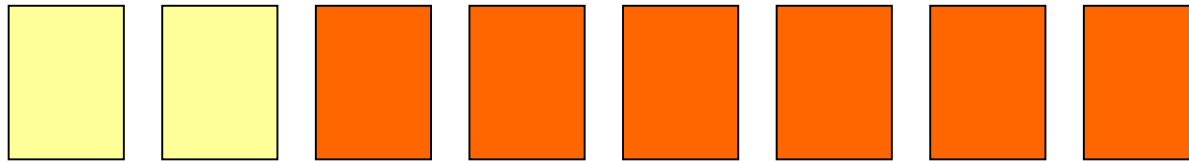
- **Is het dilemma duidelijk?**
- **Wie zijn de betrokkenen?**
- **Is er variatie in (morele) argumenten**
- **Variatie in perspectieven**
- **Blijven mensen bij het onderwerp?**
- **Reageren participanten inhoudelijk op elkaar?**
- **Wordt er voldoende stilgestaan bij het maken van een afweging?**
- **etc**

Methodologie: codeerschem

- Dit kun je turfen

Methodologie: pilot study

Methodologie: video opnames

Methodology: video recordings

- **Gefilmde casuïstiek is geanalyseerd**
- **Door getrainde studenten**
- **N=26**
- **6 MB per team**
- **Professionele teams**

Resultaten

- **Gedurende het moreel beraad weten deelnemers wat het dilemma is**
- **Met GL: altijd of merendeels**
- **Zonder GL: voor sommigen helder, anderen niet**

Resultaten

- **Zijn de belangen van de betrokkenen in kaart gebracht?**
- **Met GL: alle betrokkenen/ alle relevante betrokkenen**
- **Zonder GL: sommige genoemd/ sommige niet genoemd**

Resultaten

- **Toereikende tijd besteed aan info over dilemma?**
- **Met GL: goed / meer dan toereikend**
- **Zonder GL: ontoereikend**

Resultaten

- **Was er genoeg variatie in de argumentatie?**
- Denk aan argumenten voor en tegen, argumenten gebaseerd op plichten, deugden, gevolgen, wet, gebruiken etc
- **Met GL: 3, 4 of meer variaties**
- **Zonder GL: 1 varieteit**

Resultaten

- **Schatting hoeveel tijd aan andere onderwerpen werd besteed**
- **Met GL: 11%**
- **Zonder GL: 58 %**

Resultaten

- **Cijfer voor de sfeer**
- **Met GL: 7,6**
- **Zonder GL: 6,8**

Resultaten

- **Algemeen cijfer voor de dialoog**
- **Met GL: 7,9**
- **Zonder GL: 3,4**

Resultaten

- **Kun je het dilemma in 1 zin opschrijven?**
- **Met GL: ja**
- **Zonder GL: 50-50**

Discussie

- **Eerste voorzichtige poging te 'meten'**
- **Het meet de kwaliteit van argumenten 'op zich' niet**
- **Meer factoren van invloed op moreel leren en argumenteren**
- **Geen validatie**
- **In hoeverre heeft betere argumentatie effect op professioneel gedrag**

Morele sensitiviteit

- **Inleiding**
- **Theorie**
- **Methode**
- **Resultaten**
- **Conclusie & Discussie (+aanbevelingen)**

- **Geïmplementeerd muv controle-units**

Onderzoeksvraag:

- ***Worden medewerkers in de sociotherapie door de interventie van moreel beraad sensitiever voor morele vraagstukken in de forensische zorg en is dit positieve effect verschillend voor vrouwen en mannen, jongeren en ouderen en hoger opgeleiden en lager opgeleiden?***

Wat is morele sensitiviteit?

- **Morele sensitiviteit is het inzicht om een moreel dilemma te identificeren en te begrijpen wat voor ethische consequenties een gemaakte keuze voor de patiënt heeft (Lützén, Evertzon & Nordin, 1997).**

Theorie

- **Morele sensitiviteit (3 onderdelen):**
 - **Morele verantwoordelijkheid.**
 - **Morele stress.**
 - **Morele kracht.**

Methode

- **Dataverzameling:**
 - Vragenlijsten met $N=80$
 - Praktische beperkingen
- **Operationalisering:**
 - Afhankelijke variabele: **Moral Sensitivity Questionnaire (MSQ-R)**
 - Vertaling
 - **Factor-analyse: positieve dimensie (morele verantwoordelijkheid & morele kracht), negatieve dimensie (morele stress)**

Methode

- **Onafhankelijke variabele: moreel beraad (groepen):**
 - **Groep 0 = geen moreel beraad gevolgd (n=14) (1 afdeling)**
 - **Groep 1 = onvolledige morele beraden gevolgd (n=18) (2 afdelingen)**
 - **Groep 2 = volledige morele beraden gevolgd (n=48) (6 afdelingen)**

Resultaten

- **1. Sociotherapeuten worden moreel sensitiever in de positieve dimensie na het volgen van een moreel beraad**
- **2. Hierbij maakt het voor morele sensitiviteit niet uit of het een volledig moreel beraad is of een onvolledig moreel beraad**
- **3. Naarmate sociotherapeuten meer morele beraden volgen worden ze steeds moreel sensitiever in de positieve dimensie**
- **Aanbeveling: blijf morele beraden geven en zorg dat er geen sprake is van uitval of tussenperiodes.**

Resultaten

- **4. Het effect van moreel beraad op morele sensitiviteit is hetzelfde voor mannen en vrouwen.**
- **5. Mannen zijn wel moreel sensitiever dan vrouwen.**
- **Geen aanbeveling. Uitkomst is wel in strijd met eerder onderzoek.**

Resultaten

- **6. Hoger opgeleiden zijn moreel sensitiever dan lager opgeleiden,**
- **7. Maar: lager opgeleide sociotherapeuten halen wel meer morele sensitiviteit uit de morele beraden dan hoger opgeleide sociotherapeuten.**
- **Aanbeveling: waar de opleiding stopt, gaat moreel beraad verder.**

Resultaten

- **8. Sociotherapeuten met minder werkervaring zijn moreel sensitiever dan sociotherapeuten met meer werkervaring.**
- **Aanbeveling: dit betekent dat de "open blik" van nieuwe werknemers serieus genomen moet worden.**

Discussion / dialogue

